

Zitting 1974-1975

13 352 (R 980)

Overeenkomst inzake de oprichting van de Internationale Bauxietassociatie; Conakry, 8 maart 1974

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 18 maart 1975. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of de Gevolmachtigd Minister van Suriname te kennen worden gegeven uiterlijk op 17 april 1975.

Brief van de Minister van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 7 maart 1975

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Franse en de Engelse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de op 8 maart 1974 te Conakry tot stand gekomen Overeenkomst inzake de oprichting van de Internationale Bauxietassociatie (Trb. 1974, 233).

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor Suriname gevraagd.

Aan de Gouverneur van Suriname is verzocht hogergenoemde stukken op 18 maart 1975 over te leggen aan de Staten van Suriname.

De Gevolmachtigde Minister van Suriname is van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

Toelichtende nota

I. Inleiding

Van 29 oktober t/m 2 november 1973 kwamen te Belgrado vertegenwoordigers van Australië, Guinee, Guyana, Jamaica, Joegoslavië en Suriname bijeen om na te gaan op welke wijze de bauxietproducerende landen op de beste wijze hun belangen op het gebied van de bauxietproductie en -verwerking gemeenschappelijk zouden kunnen veiligstellen en behartigen. Tijdens deze conferentie werd een ontwerp-overeenkomst voor de vorming van een intergouvernementele Bauxietassociatie opgesteld. Dit ontwerp werd opnieuw besproken op een conferentie, die van 2 t/m 8 maart 1974 te Conakry (Guinee) werd gehouden.

Op deze conferentie waren de volgende landen vertegenwoordigd:

a. *deelnemende landen*, mede-oprichters van de Internationale Bauxietassociatie (I.B.A.): Australië, Guinee, Guyana, Jamaica, Joegoslavië en Suriname. Tijdens de conferentie werd ook Sierra Leone als deelnemend land en dus als mede-oprichter aanvaard.

b. *waarnemers*: Algerije, Dominicaanse Republiek, Ghana, Kameroen en Mali. Indonesië was voor deelname aan de conferentie uitgenodigd maar kon niet deelnemen.

De tijdens deze conferentie vastgestelde tekst der overeenkomst is inmiddels ondertekend voor alle deelnemende landen.

II. De overeenkomst

De overeenkomst is de bekroning van het al enige jaren geleden door een aantal Caraïbische bauxietproducerende landen – met Suriname als een van de initiatiefnemers – begonnen streven om tot grotere onderlinge samenwerking en informatie-uitwisseling te komen. Zij is de uitdrukking van de politieke wil van de deelnemende bauxietproducerende landen om door deze samenwerking hun gemeenschappelijke belangen veilig te stellen.

Zij schept een forum voor samenwerking; welk beleid daar zal worden uitgestippeld is nog volledig opengebleven. De overeenkomst houdt niet alleen rekening met de belangen van de producenten maar, zoals blijkt uit artikel IV sub b) ii) ook met die van de consumenten. Deze bepaling is in de overeenkomst opgenomen op voorstel van Australië en Suriname, gesteund door Jamaica.

Het secretariaat van de nieuwe Bauxietassociatie zal in Jamaica worden gevestigd; tot de eerste Secretaris-Generaal werd benoemd de huidige directeur der belastingen van Suriname, de heer Guda.

De voorrechten en immuniteiten die door de leden-landen moeten worden erkend en toegekend met betrekking tot de associatie zullen worden neergelegd in een protocol bij de overeenkomst (artikel XVI, lid 1). Dit protocol is echter nog niet tot stand gekomen.

Deze nieuwe producentenovereenkomst past in het streven naar onderlinge samenwerking tussen producentenlanden, zoals onder andere tot uitdrukking gebracht tijdens de conferentie van niet gebonden landen te Algiers alsmede in de Beginselverklaring voor een nieuwe internationale economische orde zoals is aangenomen tijdens de 6de Speciale Zitting van de Algemene Vergadering der Verenigde Naties in april 1974, resolutie 3201 (S-VI). Zij wordt door de Regering positief beoordeeld.

Bij de voorbereiding en ondertekening van deze overeenkomst heeft Suriname op de meest zelfstandig mogelijke wijze kunnen optreden. De onderhandelingen werden door een geheel uit Surinamers bestaande delegatie gevoerd. De Surinaamse regering heeft ondergetekende, met het oog op het belang van deze overeenkomst voor Suriname, verzocht een spoedige ratificatie te willen bevorderen.

De overeenkomst zal, wat het Koninkrijk betreft, alleen voor Suriname gelden.

III. A. Bauxiet

1. Bauxiet is veruit de belangrijkste grondstof voor aluminium en is verspreid over bijna de gehele wereld, in overvloedige mate aanwezig. Gesteld kan worden, dat rond 4 ton bauxiet, na omzetting tot rond 2 ton aluminiumoxyde of alumina, langs de weg van elektrolyse 1 ton aluminium-metaal oplevert.

Het is reeds lang bekend, dat de grondstof voor aluminium ook voorkomt in andere materialen als bepaalde soorten klei, rotsgesteente en afvalgesteente van de mijnbouw, eveneens in overvloedige hoeveelheden. Dat echter in de eerstkomende jaren deze 'andere' grondstoffen het bauxiet zouden verdringen is niet aan te nemen. Afgezien van het economisch aspect (en met name de prijs) is het thans technisch nog niet mogelijk om die grondstoffen op industriële schaal in de benodigde hoeveelheden vrij te maken.

2. De belangrijkste bauxiet-producerende landen zijn thans (in volgorde van hun betekenis): Australië, Jamaica, Suriname, de USSR, Guyana, Frankrijk, Griekenland, Guinee, Hongarije en Joegoslavië.

Uit de in bijlage 1 gevoegde statistische gegevens blijkt, dat de bauxiet-productie van de 7 landen, welke thans de Overeenkomst inzake de oprichting van de Internationale Bauxietassociatie hebben getekend, ongeveer 2/3 van de wereldproductie bedraagt.

3. De exploitatie van de bauxietvoorkomens geschiedt vaak door één of door een combinatie van enkele, internationaal georiënteerde en veelal vertikaal geïntegreerde aluminiumconcerns op basis van met de regering van het betreffende land gesloten langlopende overeenkomsten. In andere gevallen geschiedt die exploitatie door het bauxietproducerende land zelf of tezamen met één (of een combinatie van enkele) aluminiummaatschappij(en), soms op 50-50 basis en soms met een minderheids- of wel een meerderheidsbelang in de betreffende onderneming.

Hetzelfde geldt in de gevallen, waarin het bauxietproducerende land tevens een aluminafabriek en eventueel een eigen smelter heeft.

4. Reeds langer bestaat bij – vooral de in ontwikkeling zijnde – bauxiet- en aluminaproducerende landen de wens om te komen tot hogere exportopbrengsten en tot verdere verwerking van hun grondstoffen in eigen land door ondernemingen, waarin zij bij voorkeur ten minste een meerderheidsbelang hebben.

Meerdere bauxietlanden zijn hierover thans in onderhandeling met hun afnemers. Dit geldt met name voor de landen in het Caraïbisch gebied: Jamaica, Suriname en Guyana, gevolgd door de Dominicaanse Republiek.

5. De levering van bauxiet (c.q. alumina) geschiedt vrijwel geheel op basis van langlopende overeenkomsten en voor een zeer groot deel binnen de – vaak sterk geïntegreerde – grote aluminiumconcerns. Bauxiet is geen handelsartikel, het wordt niet op de goederenbeurzen verhandeld en er zijn geen prijsncteringen.

6. Het hiervoor vermelde met betrekking tot bauxiet geldt ook weer voor alumina.

B. Aluminium

1. Hoewel reeds in het einde van de vorige eeuw het eerste aluminium werd geproduceerd heeft het gebruik pas in de laatste decennia een grote vlucht genomen. Het is een 'jong' metaal, dat voor een deel wordt gebruikt in de plaats van andere metalen, doch daarnaast op tal van andere terreinen nieuwe toepassingen heeft gevonden. Tot de voornaamste verbruikssectoren behoren o.a.: het transport, de verpakking, de elektrotechniek, de duurzame consumptiegoederen voor huishoudelijk gebruik, bouw en constructie, machines en gereedschappen.

De relatieve belangrijkheid der verbruiscategorieën verschilt sterk van land tot land.

2. In bijlage 2 wordt een inzicht gegeven in het productieproces van enkele erts en primaire metalen gedurende de periode 1965–1972. De daaruit blijvende sterke groei van de bauxiet-/aluminiumproductie wordt nog duidelijker indien men daarbij in ogenschouw neemt, dat het s.g. van aluminium 2.7 bedraagt tegen b.v. staal 7.8., koper 8.9., lood 11.4 en zink 7.2.

3. Ook voor het aluminium-metaal (de ingots) zijn er geen beursnoteringen. De leveringen – voor zover die niet binnen hetzelfde concern plaatsvinden – geschieden vrijwel geheel op langlopende contracten. Slechts een relatief klein deel van de wereldproductie (naar schatting 15 à 20 %) komt op 'de markt'.

Het 'Metal Bulletin' geeft, op basis van door hem verkregen informatie uit het bedrijfsleven, regelmatig een gemiddelde prijs waartegen deze (marginale) hoeveelheden zijn verhandeld. Dit betreft aluminium met een zuiverheid van 99,5 en 99,7 %.

Een overzicht van de prijs voor het metaal met een zuiverheid van 99,5 %, ontleend aan 'Metal Bulletin', wordt als bijlage 3 bij deze toelichtende nota gevoegd. De prijzen van 99,7% aluminium liggen thans regelmatig ongeveer £ 10 per ton hoger.

IV. Suriname

Suriname participeert als 's werelds derde bauxietleverancier in de Associatie. Billiton/Shell neemt ongeveer 1/3 van de Surinaamse bauxietproductie voor haar rekening die ter plaatse gedeeltelijk wordt verwerkt tot het tussenprodukt aluinaarde.

De bauxietwinning met bijbehorende aluinaarde en aluminiumfabricage zijn het voornaamste deel van Suriname's nationale productie en dragen 91 % bij in de totale export van Suriname.

In het overheidsinkomen is het aandeel van deze industrie 34,9%. De bauxietindustrie biedt 27 % van de Surinaamse bevolking emplooi. Van het bruto binnenlands produkt maakt deze industrie 33 % deel uit.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
L. J. Brinkhorst.

Bauxiet

I. Productie in IBA deelnemende landen (X 1000 ton)	1971	1972	1973
Australië	12 732	14 433	17 814
Guinee	2 630	2 600	2 700
Guyana	4 234	3 668	3 564
Jamaica	12 732	12 784	13 277
Suriname	6 718	7 777	6 686
Joegoslavië	1 959	2 197	2 167
Sierra Leone	591	694	700
Totaal	41 596	44 153	46 908
Wereldproductie incl. Oostlanden	66 114	68 803	71 669

Het aandeel van de 7 in de I.B.A.-overeenkomst deelnemende landen in de wereldproductie van bauxiet bedroeg in 1971 62,9%, in 1972 eveneens 62,9% en in 1973 65,4%

II. Export van in IBA deelnemende landen (X 1000 ton)	1972
Australië	5 000
Guinee	2 600
Guyana	3 668
Jamaica	9 000
Suriname	4 200
Joegoslavië	1 900
Sierra Leone	694

Wereldproductie¹

	1965		1970	
	1000 mt	indexcijfer ²	1000 mt	indexcijfer ²
<i>Ertzen:</i>				
IJzererts (ijzer inhoud)	326 000	3 303	417 000	3 169
Bauxiet (alum. inhoud)	9 870	100	13 160	100
<i>Kopererts:</i>				
Kopererts (koper inhoud)	5 070	51	6 320	48
Looderts (lood inhoud)	2 730	28	3 400	26
Zinkerts (zink inhoud)	3 910	40	4 960	38
<i>Metaal:</i>				
Ruw staal Primair	459 000	7 379	593 000	6 158
Aluminium	6 220	100	9 630	100
<i>Geraffineerd:</i>				
Geraffineerd koper	6 200	100	7 580	79
Geraffineerd lood	3 210	52	4 010	42
Geraffineerd zink	4 050	65	5 090	53

¹ Totale wereld, inclusief Sino Sovjet Blok.

² De aluminium inhoud van het geproduceerde bauxiet is voor elk der jaren gesteld op 100.

mt = metrieke ton

Bronnen: UNO Statistical Yearbook – 1972.

Metallstatistik 1962-1972 (Metallgesellschaft AG).

Wereldproductie¹

	1971		1972	
	1000 mt	indexcijfer ²	1000 mt	indexcijfer ²
<i>Ertzen:</i>				
IJzererts (ijzer inhoud)	425 000	2 719	430 000	2 500
Bauxiet (alum. inhoud)	15 630	100	17 200	100
<i>Kopererts:</i>				
Kopererts (koper inhoud)	6 480	41	7 030	41
Looderts (lood inhoud)	3 410	22	3 470	20
Zinkerts (zink inhoud)	4 990	32	5 080	30
<i>Metaal:</i>				
Ruw staal Primair	579 000	5 671	626 000	5 443
Aluminium	10 210	100	11 500	100
<i>Geraffineerd:</i>				
Geraffineerd koper	7 270	71	8 000	70
Geraffineerd lood	3 890	38	4 010	35
Geraffineerd zink	4 990	49	5 360	47

¹ Totale wereld, inclusief Sino Sovjet Blok.

² De aluminium inhoud van het geproduceerde bauxiet is voor elk der jaren gesteld op 100.

Bronnen: UNO Statistical Yearbook – 1972

Metallstatistik 1962-1972 (Metallgesellschaft AG)

Prijnsnoteringen, ontleend aan het 'Metal Bulletin', vanaf 1 januari 1974 voor aluminium met een zuiverheid van 99,5%, uitgedrukt in £ sterling per metrieke ton ('Certain other transaction, c.i.f. Europe')

1974	3 januari	395 - 400	1974	8 april	430 - 435
	7 januari	390 - 395		10 april	435 - 445
	10 januari	380 - 385		18 april	440 - 450
	17 januari	375 - 385		22 april	445 - 455
	28 januari	385 - 395		25 april	455 - 465
	4 februari	380 - 390		9 mei	460 - 470
	7 februari	385 - 395		13 mei	465 - 475
	11 februari	390 - 395		30 mei	460 - 470
	21 februari	393 - 398		20 juni	455 - 465
	25 februari	395 - 400		24 juni	445 - 455
	28 februari	398 - 403		27 juni	440 - 450
	11 maart	403 - 408		1 juli	435 - 445
	14 maart	407 - 412		4 juli	430 - 440
	28 maart	410 - 415		11 juli	420 - 430
	1 april	415 - 420		8 augustus	425 - 435
	4 april	425 - 430		19 augustus	430 - 440

In het algemeen is de prijs voor aluminium met een zuiverheid van 99,7% rond £ 10 hoger.